

Administratieve lasten: bekommernissen uit bedrijfsleven

Karl Collaerts

Adviseur Voka-Vlaams Economisch Verbond

VVBB, Brussel, 25 september 2007

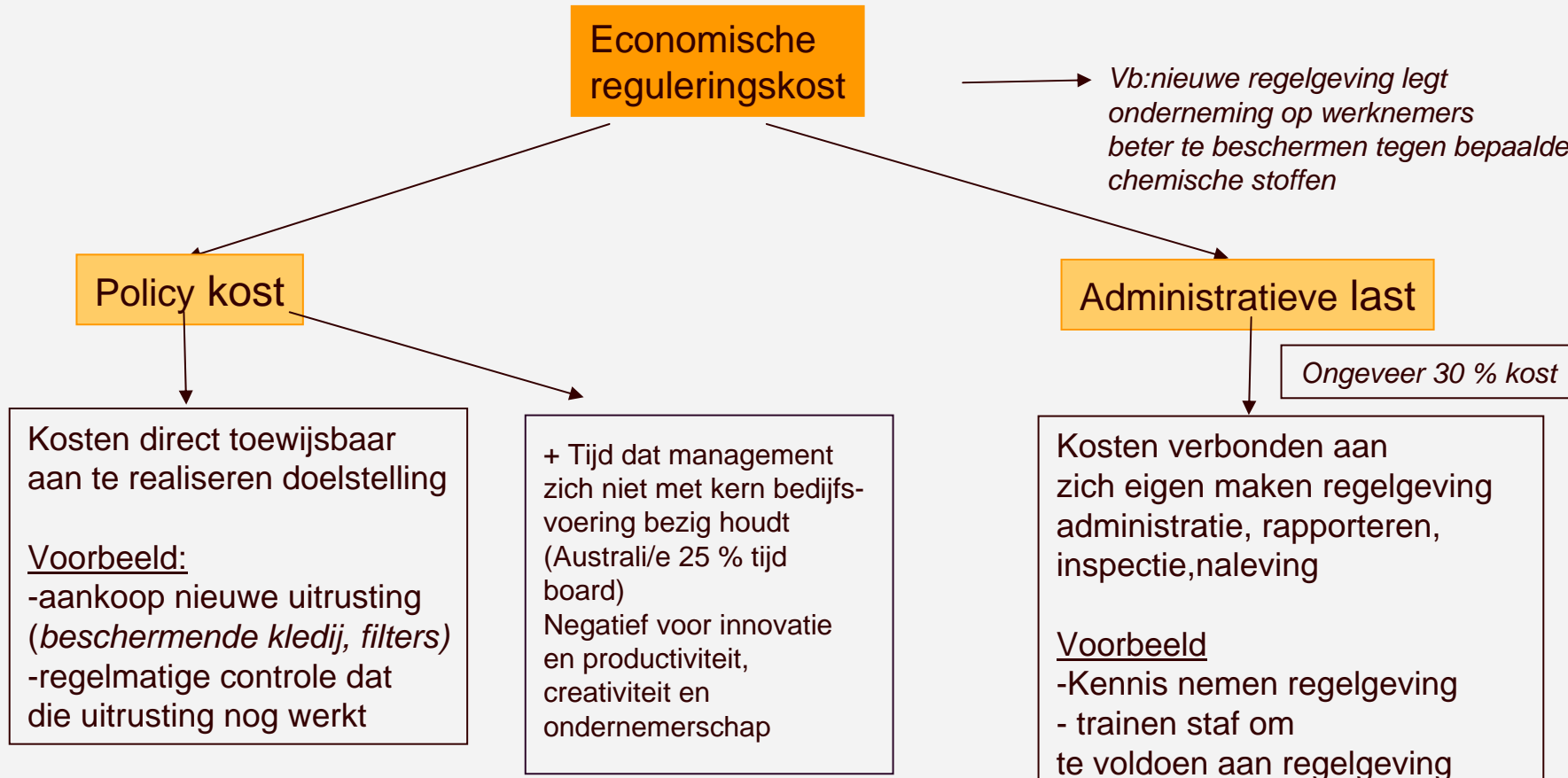
Inhoudstafel

- Enkele (probleem)stellingen
  - Sense of urgency
  - tendens tot groei regelgeving
- Voka onderzoek naar bekommernissen en denkpistes ter verbetering
- Het beleid: evaluatie en voorstellen tot verbetering

Regelgeving : wat verstaan we eronder?

- Uiteraard wetten en (uitvoerings)besluiten
- Quasi-regulering
  - Gedragscodes
  - Ministeriële omzendbrieven
  - Rulings
  - Zelfregulerende regimes
- De wijze waarop regelgeving wordt toegepast of afgedwongen

Reguleringskost valt ruwweg onder te verdelen in twee soorten: policy kosten en administratieve lasten

En daar stopt het niet: ook de brede samenleving wordt getroffen.

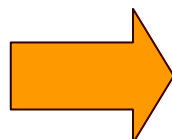
- Kosten voor overheid en dus belastingbetaler (ontwerp, implementatie, naleving, review, update van regelgeving).
- Kosten voor bredere samenleving
  - Ondernemingskosten worden deels afgewenteld in de vorm van hogere prijzen.
  - Soms restrictie consumentenkeuze
  - Minder jobzekerheid en lonen van werknemers; eventueel minder belastingopbrengst en meer uitkeringen.

Regelgeving is noodzakelijk, maar kostelijk. Sense of urgency.

- Regelgeving is nodig om bescherming en rechten te garanderen. (veiligheid vervuiling, veiligheid, voorkom fraude en mededingingsbelemmering, ...)

- Samenlevingskost is zeer aanzienlijk, doch veel minder nauwkeurig gekend
  - *Today, regulatory costs are the least controlled and least accountable amongst government costs. Many governments have no idea how much of their national wealth they are spending through regulation.” (OECD 1997)*
- Sommige kosten zouden ondernemingen sowieso doen
- “Geïsoleerd bekeken kan elke nieuwe regelgeving wel zinvol zijn, maar het is de combinatie die de last bezorgt”
- Potentieel bijkomende belastende factoren:
  - de design van de regulering (bvb doelstelling onduidelijk, papierwerk, inconsistente definities, silo mentaliteit...)
  - de manier waarop regelgeving wordt toegepast. (communicatie, strict legalisme, gebrek aan zekerheid over compliance)
- VS, Australië : ruwe totale kost inschatting op 10 à 12 % van het BBP (*Less is More, UK*)
  - Toepassing op België: iets meer dan €30 miljard. (dus meer dan de opbrengst BTW + accijzen).
  - Administratieve lasten: 2,1 à 2,7 % BBP (Nederlandse CPB)

Internationale vergelijkingen suggereren dat België nog een tandje bij kan steken....

- Doing Business 2007:objectieve informatie over ondernemingsregulering en de toepassing ervan voor 175 landen (Wereldbank)
- België bekleedt 14e plaats van OESO-landen (23); vergelijkbaar niveau als Duitsland en Nederland.
  - 22e plaats inzake registreren van eigendom (duurt in België gemiddeld 131 dagen tegenover 32 in OESO)
  - 17e plaats inzake omgaan met vergunningen nodig om een opslagplaats te bouwen.(184 dagen tov 149,5)

De noodzaak tot vermindering van regelgevingskosten is nog urgenter door

- Economische uitdagingen die competitiviteit zullen aantasten
  - Vergrijzing
  - Toenemende internationalisering
- Onze kostenstructuur is al zeer hoog in vergelijking met meeste andere OESO-landen (loonkosten, belastingpeil)
- Andere landen zitten niet stil: sterke tendens overal tot reductie administratieve lasten ter versterking competitiviteit ondernemingen (cfr *OESO,2005, cutting red tape*)

Een andere interpretatie van 'reguleringskosten' leidt vaak tot verwarring en tegengestelde communicatie.

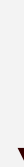
Ondernemers

Overheid, regulatoren

Hebben het vaak over de volledige kost verbonden aan regulering.

Doelen vaak op 'red tape'
(in zin van administratieve kosten strictu sensu)

Logisch, want kijken naar volledige kostenplaatje

Beleid denkt vaak dat regeldruk afneemt, maar ondernemers denken er al eens anders over.

- Meer en meer dringt het belang van regelgevingsbeleid door in beleidskringen. Actief beleid wordt wel degelijk gevoerd.

- In de perceptie van gebruikers neemt regelgeving toe
  - Aantal bladzijden staatsblad, perceptie-onderzoek (België en buitenland)
  - Mogelijke verklaringen:
    - Vertragingseffecten
    - Verwachtinspatroon anders: overheid wil vooral aanzienlijke reductie, ondernemers willen echter vaak dat ergernisfactoren worden weggewerkt (bvb enquêtes)
    - Moeilijk te meten

Het is belangrijk de krachten die toenemende regelgeving verklaren te doorgronden met het oog op duurzame oplossingen

- toenemende welvaart
- wetenschappelijke vooruitgang
- economische hervormingen

Toenemende risico-aversie

probleem

Verwachtingspatroon
samenleving

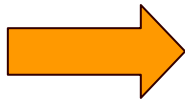
- Voorbeeld*
- Beperking pollutie
  - Beveiliging voertuigen
  - Toegang electriciteitsnet

- druk om 'iets' te doen (megafoon: media, politieke oppositie)
- **regelgeving**

Cultuur: "Eerst reguleren later vragen stellen"

**Vlaams
Economisch
Verbond**

T. Blair (2005): "(We) act to eliminate risk in a way that is out of all proportion to the potential damage. The result is a plethora of rules, guidelines, responses to 'scandals' of one nature or another that ends up having utterly perverse consequences."

Bekommernissen vanuit het ondernemingsveld

Voka-onderzoek 2006

- In 2006 bracht Voka een bedrijvenpanel van 10 ondernemingen samen. (grote ondernemingen en KMO's)
- De belangrijkste ergernisfactoren op domeinen leefmilieu/ruimtelijke ordening, fiscaliteit/boekhouden en arbeidsmarktbeleid werden opgelijst (lastenlijst) , en tijdsbenutting gekwantificeerd. Er werden ook oplossingsrichtingen weergegeven.
- Meer info:
<http://www.voka.be/startpagina/media/publicaties/Pages/Voka-studie03.aspx>

Uitgangspunten oplossingsrichtingen bieden veel ruimte tot verbetering: 70 oplossingen

- Enkel gegevens opvragen die effectief gebruikt worden (archiveringsverplichtingen)
  - Overheidsorganisaties onderling met elkaar communiceren.
  - Elektronische gegevensuitwisseling die op punt staat
  - Herbekijken van verouderde regelgeving (vergunningen)
  - Procedures en termijnen van vergunningen duidelijk en zo kort mogelijk (milieuvergunning)
  - Regelgeving verschillende overheden op elkaar afgestemd
    - Homogenisering bevoegdheden
    - Communicatie tussen verschillende overheden
- 19 schrappen
- 12 digitaliseren
- 39 verbeteren

Het gevoerde beleid en enkele suggesties

Ex-ante: kwaliteitsvolle regelgeving opstellen

Vlaanderen heeft enkele zeer belangrijke stappen gezet	Enkele best practices/tips
<p>- Begin 2005: RIA + beoordeling RIA door Kenniscel (rationeel beleidsproces)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Betere effectenmeting (kwantitatief + onrechtstreekse effecten) - “ondernemingstoets”, “impact op mededinging” (UK, Canada, Denemarken) - Meer onderzoek naar alternatieven regelgeving - Directe raadpleging belanghebbenden in vroeg stadium (cfr Europese richtlijnen) - Post-implementation review (UK) - Voorafgaand onderzoek bij bevraging (US)
<p>- Begin 2005: Compensatieregel administratieve lasten (per doelgroep weergegeven); netto-afname administratieve lasten</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Betere meting administratieve lasten (leefmilieu)
<p>- Mei 2007: Regelgevingsagenda <i>Sensibiliserend naar ondernemers en ambtenaren toe</i> <i>Trends CEO-poll 2005: grootste ergernis van ondernemingen: het voortdurend wijzigen van regels</i></p> 	<ul style="list-style-type: none"> - Ook regelgevende ambities weergeven in beleidsbrieven - Rechtstreeks koppelen aan virtueel bedrijvenloket

Ex post: bestaande regels vereenvoudigen: contact met ondernemingen

Vlaanderen	Suggestie
<p>www.samenvereenvoudigen.be</p> <ul style="list-style-type: none"> - Januari 2006-april 2006 online bevraging: 200 suggesties - Juni 2006: eindrapport; -- bevat interessante suggesties -aangeven vervolgtraject	<ul style="list-style-type: none"> -Aangeven vervolgtraject + geplande timing -Goed opvolgen aangekondigde traject via tijdsbalk (nu nog niet voor alle aanbevelingen uit eindrapport) -Lopende bevraging invoeren -Randvoorwaarde: vereist commitment van alle ministers, ook de federale

Ex post: bestaande regels vereenvoedigen

Vlaanderen	Suggestie
<p>- Enkele belangrijke projecten tot op heden opgezet</p> <p>Harmonisatie aanvraag bouw- en milieuvergunning</p> <p>Vergunningen</p> <ul style="list-style-type: none"> - Register van Vlaamse vergunningen opgesteld + actualisering - Internationale benchmark bepaalde vergunningen <p>- Recent beslissing om nulmeting door te voeren (SKM) in alle beleidsdomeinen tegen eind 2008; daarna ambitieuze reductiedoelstelling</p>	<p>-Ook doorlichting vergunningen naar relevantie (cfr recente actie Nederland: 42 % vergunningen overbodig)</p> <p>1) Betrek ondernemingen bij</p> <p>a) bepalen van prioriteiten (ergebnis); b) detecteren van business as usual costs, c) simuleren van effecten bepaalde lastenverlaging</p> <p>2) Ambitieuze globale reductiedoelstelling voorop stellen: - 30 % in 4 jaar (transparantie, accountability, herkenbaarheid); haalbaar, want 1/3 e is “business as usual cost”, Bovendien ook gevraagd door Commissie. Implementeer deze doelstelling eerst op de grootste ergernisfactoren.</p> <p>-Versterk commitment van parlement om van lastenverlaging een doelstelling te maken</p> <p>-Betrek ook lagere overheden bij nulmeting en reductiedoelstelling</p> <p>→ financiële incentives om te meten/reductie</p> <p>-Regulering moet relevant blijven: optie van sunset clauses of periodieke reviews</p>